

VISUELE HANDREIKING · VERSIE 1 · SEPTEMBER 2026

Twée wetten, één opgave

De **Archiefwet 2026** en de **Cyberbeveiligingswet** raken hetzelfde domein: digitale systemen en de informatie daarin. Apart aanpakken kost dubbel. Samen aanpakken levert grip.

Verantwoorden

De Archiefwet dwingt tot transparantie en duurzame toegankelijkheid.

Beschermen

NIS2 dwingt tot controle, weerbaarheid en bescherming.

Één richting

Een overheid die haar informatie zowel beschermt als verantwoordt.

Archiefwet 2026

wet, toezicht en openbaarheid

1 JAN 2027

Duurzame toegankelijkheid

passende maatregelen

art. 4.1

Beheerregeling

aantoonbaar vastgelegd

art. 4.2

Overbrenging

van twintig naar tien jaar

art. 5.4

Openbaarheid

veertien beperkingsgronden

art. 7.2

Archivaris

verplicht aangewezen

art. 6.3

Versterkt toezicht

meldplicht en boetes

hfst. 10

Cyberbeveiligingswet

Nederlandse uitwerking van NIS2

15 AUG 2026

Zorgplicht

passend en evenredig

BIO2

Meldplicht

24 uur waarschuwen, 72 uur melden

NCSC

Registratieplicht

entiteitenregister

Bestuurdersaansprakelijkheid

goedkeuren, toezien, scholing

Toezicht

RDI; gemeenten via IBD en VNG

ENSIA

Uitwerking

Cyberbeveiligingsbesluit

Cbb

121

ransomware-incidenten in
Nederland, 2024 (NCSC)

9

onvolkomenheden
informatiebeheer Rijk, 2023
(Rekenkamer)

10 jaar

overbrengingstermijn, gehalveerd

€10 mln

maximale boete essentiële
entiteiten

TIJDLIJN

Drie spanningsvelden

COMPLEMENTAIR, SOMS BOTSSEND

Openbaarheid

vs

Beveiliging

toegankelijk maken tegenover afschermen

Snelheid

vs

Zorgvuldigheid

24 en 72 uur tegenover een goede afweging

Wissen

vs

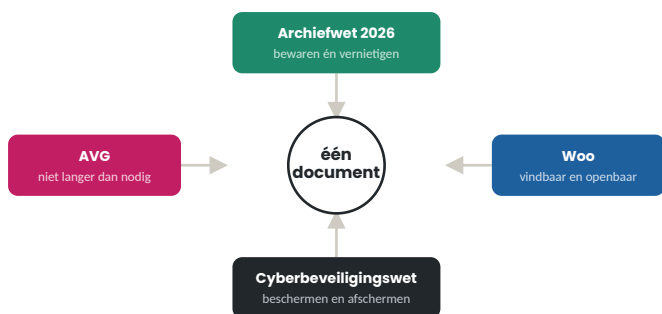
Bewaren

opruimen tegenover het selectiebesluit

Wissen is niet vernietigen. Wissen is een beveiligingshandeling. Vernietigen mag alleen op grond van een vastgesteld selectiebesluit.

Vier krachten, één object

De scherpste botsing

Op hetzelfde document werken vier verplichtingen tegelijk. Ze wijzen niet dezelfde kant op. **De botsing zit in één woord: weg.**

ZO PAKT DAT UIT

Na een aanval wil de leverancier het besmette postbusarchief wissen. Wat bewaard moet blijven gaat eerst veiliggesteld naar een schone omgeving. Verlopen persoonsgegevens gaan juist wél weg, aantoonbaar. Één handeling, vier toetsen, één besluit.

DE SLEUTEL

Proportionaliteit en een actueel selectiebesluit bepalen de uitkomst. Richt die afweging *by design* in. Achteraf lukt het maar half, onder tijdsdruk en tegen hogere kosten.

Welke kaders worden geraakt

STRATEGISCH ÉN TACTISCH

Archiefwet 2026

Bewaarstrategie en beheerregeling
 Archivierverordening

Waarderingsbeleid
 Archivaris aanwijzen

Migratieplan vooraf
 Ketenaafspraken

Cyberbeveiligingswet · NIS2

Informatiebeveiligingsbeleid
 Privacybeleid

Risicomanagement
 Crisis en continuïteit

IT- en changemanagement
 BIO2 als normenkader

Wat het van u als bestuurder vraagt

Persoonlijk verantwoordelijk

U keurt maatregelen goed, houdt toezicht en volgt verplichte scholing.

Versterkt toezicht

Nieuwe handhaving: meldplicht en de mogelijkheid tot boetes.

Positieve boodschap

Één investering in governance dekt beide wetten en wint vertrouwen.

Dertien risico's in beeld

B = BESTUURLIJK · TO = TACTISCH/OPERATIONEEL

 Compliance op papier B1 B2 TO3	 Informatie raakt verloren B1 TO2 TO3	 Blind zicht op leveranciers TO1	 Meldplicht ontregelt TO3	 Toezicht schiet tekort B3
 Gijzelsoftware legt stil B1 B2 TO3	 Gevoelige gegevens op straat B2	 Snellere overbrenging TO3	 Afschermen botst met delen B1 TO3	 Incident versus bewaarplicht B2 TO2 TO3
 Versnipperde systemen TO2 TO3	 Onterechte vernietiging TO2	 Tekort aan vakmensen TO2		

Zes adviezen

VAN BESTUURLIJK TOT OPERATIONEEL

B1 Één integraal programma Stuurgroep onder de hoogste ambtelijke leiding.	B2 BIO2 als fundament Één gap-analyse met beide kaders als toetssteen.	B3 Verantwoordelijkheid vastleggen Per wet een bestuurder, met dashboard in de P&C-cyclus.
TO1 Leverancierscontracten Gecombineerde eisen, één gecoördineerde audit.	TO2 Train management en mensen Één leergang in plaats van twee losse trajecten.	TO3 Één risicobeoordeling Analyses overlappen, voer ze in samenhang uit.

Pas deze stukken integraal aan

ACHT DOCUMENTEN

 Visie en strategie informatiehuishouding	 Beleid informatiehuishouding	 Beleid informatiebeveiliging	 Inkoopvoorwaarden
 Calamiteitenplan	 Auditplan	 Trainingsplan	 Kwaliteitshandboek

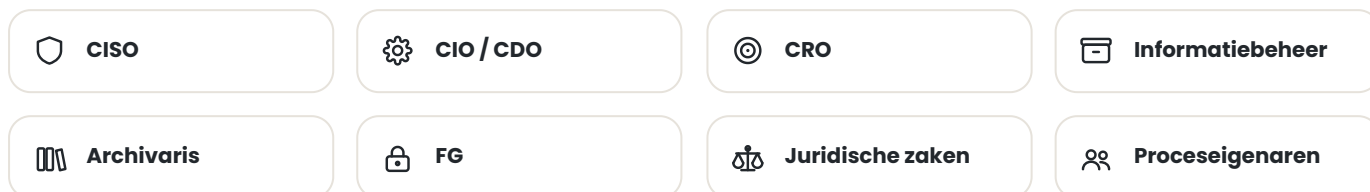
Acht stappen, drie fasen

MET ÉÉN INSPANNING VOLDOEN AAN TWEE WETTEN

Één data governance board

HELDERE ROLLEN, CENTRALE COÖRDINATIE

Kennisproducten en hulpmiddelen

BOUWT VOORT OP BESTAANDE KENNIS

Geen twee losse trajecten, maar één integrale opgave.

Één programma, één board, één risicokader. By design ingericht.